

4. Семпси Дж. Психонетическая психология: обзор литературы по психологическим и социальным аспектам многопользовательских сред (MUD) в киберпространстве / Дж. Семпси. // Гуманитарные исследования в Интернете. / Под ред. .Е. Войскунского. – М., 2000. – С.77-99.

ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Батанцева Тетяна, Атрошенко Ганна

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

e-mail: tana_batantseva7719@ukr.net

anna7atr@gmail.com

Дитяча література як дисципліна сьогодні читається у ВНЗ на філологічних факультетах. Проте, на превеликий жаль, у сучасній практиці вищої школи іноземномовної спеціалізації не знаходиться окремого місця такій дисципліні, як дитяча література. Не вперше порушується питання про дитячу літературу у системі вивчення іноземних мов. З приводу означеної проблеми досить вдалим напрацюванням може слугувати програму курсу «Дитяча література» для студентів філологічних спеціальностей, укладена Г.І. Атрошенко (2016 рік).

Багато «за» щодо викладання та вивчення дитячої літератури студентами іноземномовних спеціальностей педагогічних вузів. Доречним видається вивчення дитячої літератури у ВНЗ саме педагогічному через її безпосередній дидактизм. Дитячі жанри дають надзвичайно широку палітру цілого комплексу специфічних явищ. І саме педагогу просто необхідно мати про них чіткі уявлення. Дитячі твори – значна літературна, мовна й педагогічна схема, та, на жаль, системних знань нам не вистачає. Наприклад, звернемось до дитячого фольклору. Це та сама система естетичного, художнього виховання дітей, духовної просвіти, яка не є елітарною, недоступною, вона не для вибраних, найбільш обдарованих, а для всіх. У фольклорі перші місяці і перші роки визначають хіба чи не більше, ніж потім все життя. Жодна система виховання, крім фольклорної, не бере за основу той критичний період розвитку дитини, коли, як стверджують спеціалісти, і відбувається вирішальне закладання звукової інформації. Вирішальне – на все життя!

Колискові пісні (особливо українські) – це замовляння-обереги, засновані на магічній силі дії слова. Лише материнська колискова здатна заспокоїти, зберегти, допомогти. Колискову-оберіг несе дитина в життя, піде з нею в роки. Нині ми переживаємо добу воскресіння України, припадаємо до цілющого джерела народних цінностей. Тож знаймо: колискову завжди співає мати, прохає-випрохує долю дати життя-здоров'я своїй дитині. Це є великою таїною духовності.

З перших хвилин свого земного буття дитина знаходиться не в безладі звуків, а під владою слова і музики, у музично-поетичному оточенні: колискові пісні, пестушки, утішки заводили її у світ, налаштовували на гармонійний музично-поетичний лад.

Пестушки та утішки існують у слові – замовляння та ритмові – музиці. Вони мають магічне і практичне значення. Це одна з найдавніших, первісних форм культури. Це (і студентам – майбутнім матерям і батькам – не завадить знати) – найкращий спосіб координації рухів, дитяча гімнастика (народна аеробіка), як скоромовки – спосіб розвитку мови (народна логопедія). Дитячі пісеньки, ігри засновані на поетичному або прозаїчному діалозі; майже всі дитячі казки – це маленькі одноактові п'єси театру тварин.

На зв'язку корисного і красивого у дитячому фольклорі заснована вся система естетичного народного виховання.

Казки. Народна педагогічна енциклопедія. Художня, втілена в образах, сюжетах. Як не розгубитися серед величезного казкового простору? Казку слід подати дитині у певний час, у певних обставинах, у певному віці. Коли саме? Курс дитячої літератури повинен відповісти на ці питання.

Дитячий фольклор для дитини – внутрішнє екологічне середовище, яке вимагає збереження і захисту. Системних знань не вистачає. Спрацьовують на побутовому рівні окремі моменти, але ж стихійно, часом неграмотно (як-от: колядки і щедрівки на різдвяні свята, коли діти, буває, не мають повного уявлення, як і коли повинно відбуватися це магічне дійство. А висока естетика?!). Дитячий фольклор вивчається в курсі усної народної творчості як окремий розділ, та варто глибше вдатися до вивчення народної художньої педагогіки. І слід зробити це під час читання курсу «Дитяча література».

Знання, глибоке вивчення дитячої літератури просто необхідне. Наприклад, дитячі поезії Олександра Олеся полегшать дітям зміцнити крила своєї фантазії, оволодіти азбукою; ідеї гуманізму у казках М. Карамзіна не залишають дітей байдужими; безперечно, стануть у нагоді «досліди про педагогічні засоби в освіті дітей» дідуся Іринія. Не можуть пройти повз увагу дітей твори К. Ушинського, Л. Толстого, В. Біанкі, М. Пришвіна про природу, тварин. Е. Сетона-Томпсона як природознавця діти пізнають поряд із Дж. Кервудом і Сірою Совою. Цікавими видаються для читання твори зачинателя американської дитячої літератури Н.

Готорна, пізнаємо фантастичне, незвідане і прекрасне у творах Жуля Верна, О. Беляєва, М. Трублаїні.

Дитяча література – це філологічна дисципліна, й ігнорувати її на іноземномовній спеціалізації недоречно. Вивчення іноземної мови стає все популярнішим, фахівці з іноземних мов користуються все більшим попитом на ринку праці. І саме їм у нагоді стане дитяче літературознавство (розучування дитячих пісень, складання казки, театр з дійовими особами, порівняння-зрізи – що популярнее в нашій країні, а що у англійців, німців, іспанців, переклад-гра та ін.). Саме курс дитячої літератури дасть кваліфіковану інформацію і про творчу лабораторію книжки нового типу, відродження жанру дитячої художньої книги.

Творчий підхід у викладанні дитячої літератури на іноземномовних спеціалізаціях сприятиме отриманню студентами кваліфікованих знань, мобілізуватиме їх до серйозної збирацької та перекладацької праці.

ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЙ ВВІЧЛИВОСТІ В АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Бахмет Юлія

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Баранцова І.О.

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

e-mail: juliabahmet@gmail.com

Мовне спілкування вважається одним із найважливіших видів людської діяльності. Ввічливість є обов'язковим елементом цього спілкування, що забезпечує рівне, успішне і безконфліктне його протікання. Будучи однією з базових складових міжособистісного спілкування, ввічливість є найбільш важливим регулятором поведінки людини, необхідної для досягнення ефективної соціальної взаємодії.

Дане дипломне дослідження присвячене вивченню семантико-синтаксичних засобів вираження категорії ввічливості та засобів відображення етикету в мові роману Колін Маккалоу «Ті, що співають у тернії» та його перекладу.

Актуальність дослідження полягає в тому, що сучасна лінгвістика характеризується великим інтересом до прагматичних досліджень мови і, безпосередньо, категорії ввічливості, оскільки, зважаючи на розширення меж міжнародного співробітництва, формуються нові вимоги до якості міжкультурного комунікативного процесу, з'являється необхідність знати і виконувати мовні стратегії, які ведуть до успішного процесу комунікації.